

TEKSTİL VE HAZIR GIYİM SEKTÖRÜ 2014'TE 16.4 MİLYAR DOLAR DIŞ TİCARET FAZLASI VERDİ

Cari Açığın İlacı Tekstil Dosyası

Tekstil-hazır giyim ihracatı **29.4** milyar dolarSektörün kayıtlı istihdamı **941** bin

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nın katkılarıyla hazırlanmıştır

Hülya GÜLER

Türkiye geneli yatırım teşvik belgesi

2013 **4.917** 2014 **4.059**

Tekstil ve hazır giyim sektörü yatırım teşvik belgesi

2013 **727** 2014 **485**

Tekstil ve hazır giyim sektörünün aldığı teşvik belgesinin Türkiye genelindeki payı

2013 **%15** 2014 **%12**

Hammadde yatırımına teşvik

NEVZAT SEYOK (Karsu Tekstil CEO'su): Ülke ekonomisi için kritik öneme sahip tekstil ve hazır giyim sektörünün yaşaması ve devamlılığının sağlanması için yerli üretimin desteklenmesi ve teşvik edilmesi, ülkemizde üretilebilen malların ithalatının önlenmesi gerekiyor. Bunun

için özellikle teşvik uygulamalarının kapsamı genişletilmeli, bölgesel değil yerinde teşvik uygulanmalı. 2011 yılından itibaren ithalata uygulanan ek vergilerin bugüne kadar yatırım, istihdam ve dış ticaret dengesine olumlu katkılar gözönüne alınarak ek vergi uygulamalarının kapsamı genişletilerek devam etmeli. Tekstilin ana hammaddelerinin, özellikle ülkemizde üretimi sınırlı olan selülozik ve sentetik elyaf üretim yatırımları teşvik edilmeli, planlı ve rekabetçi pamuk üretiminin artırılması için yeni tarım politikaları geliştirilmeli. Elyaf üretiminde özellikle yüksek teknolojinin kullanılarak daha fazla katma değer üretimi için yerli yabancı ortaklığı ile uluslararası şirketler Türkiye'ye çekilmeli. Pamukta son yıllarda üretim yanı yanına düştü. En büyük pamuk üreticisi iken, bu konumumuzu kaybediyoruz. Yeni pamuk ekim alanlarının oluşması için daha fazla teşvik verilmeli.

Yatırım indirimi yapılması önemli

METİN SAFTEKİN (Bischoff Roja Tekstil Y. K. Başkanı): Daha önceki yıllarda uygulanan teşvik politikalarında makine yatırımlarında uygulanan KDV dışında, hızlandırılmış amortisman ve yatırım indirimi gibi konular ön plandaydı. Bunlar KDV dışında asgari seviyelere indirilmiştir.

Oysa Türkiye'deki tekstil sektörünün acilen makine parkını yenilemesi gerekiyor. Yatırım indirimi hızlandırılmış amortisman teşvikleri vergi yükünü hafifleteceği için yatırımlara ivme kazandıracaktır. Verilecek olan bu vergi teşvikleri hızla üretim parkurunun yenilenmesine, rekabet gücünün artmasına ve dolayısıyla daha fazla katma değer yaratılmasına sebep olacaktır. Bunun olağan sonucunda istihdam artışı olacaktır.

Önce mevcutları yaşatacak önlem

HADİ KARASU (TGSD Başkan Yardımcısı): Her teşvik yasası son derece iyi niyetli bir şekilde olabilecek en iyi sistem hedeflenerek yapılıyor. Bu konuda bir şüphe yok. Ancak son teşvik yasasında 6. Bölge'ye yapılacak yatırımlarla ilgili detaylarda bazı caydırıcı ya da zorlaştırıcı uygulamalar

var. Örneğin buraya yapılacak yatırımlarda yeni makine şartı söz konusu. Yani mevcut yatırımları taşıyamıyorsunuz. Oysa önce yatırımın önce mevcutları korumak, yaşatmak lazım. Ayrıca kümelenme modelinin sağladığı sinerjiden de daha fazla yararlanabilmek için yerinde teşvik büyük önem taşıyor. Tekstil ve hazır giyim sektörü gibi belli rekabet avantajlarımızın olduğu sektörlerde yerinde teşvik daha isabetli.

Tekstil ve hazır giyim 1 milyar TL'lik teşvikle her yıl 300 milyon TL katma değer üretiyor

5 ALTIN

ANAHTAR

TTSİS'nin kamuoyunda geniş yankı bulan raporunda tekstil ve hazır giyime verilen her 1 milyar TL'lik teşviğin 3 milyar TL brüt katma değer ürettiği ortaya çıktı. 'Verilen teşvik ekonomiye katlanarak dönüyor' mesajını ileten sektör temsilcilerinin, bu olumlu etkinin artarak devam etmesi için dile getirdiği talepleri '5 altın anahtar' başlığı altında topladık.

TÜRKİYE Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nın (TTSİS) tekstil ve hazır giyim (THG) sektörünün sağladığı katma değeri ve ülke ekonomisi için önemini ortaya koyduğu "Tekstil ve Hazır Giyim Sanayii'nin Türkiye Ekonomisindeki Yeri" başlıklı raporunun yankıları sürüyor. Raporunda THG'nin Türkiye'de en yüksek brüt katma değeri üreten sektörlerin başında geldiği net bir şekilde ortaya çıkarken, bu alanda sağlanan teşviklerin de ülke ekonomisine katlanarak ciddi bir geri dönüş sağladığı belirlendi. Raporunda elde edilen bulgular, Türkiye'de THG sektörüne sağlanacak 1 milyar TL'lik teşviğin net bugünkü değer olarak 3 milyar TL değerinde brüt katma değer sağladığını ortaya koyuyor.

TÜRKİYE GENELİNE YAYGIN

PGlobal tarafından hazırlanan raporda yapılan hesaplamalara göre, bu tutarda bir vergi veya vergi benzeri teşvik ile ortaya çıkan üretim tesisleri ekonomide yılda ortalama 300 milyon TL'nin üzerinde brüt katma değer üretiyor. Bu yatırımlar her yıl doğrudan ve dolaylı olarak 10 bin kişinin üzerinde ilave istihdam sağlıyor. Alınan teşvikle ortaya çıkan tesis üretime devam ettikçe sağlanan brüt katma değer de ekonomiye katkı sağlamaya devam ediyor. Dolayısıyla 52 bini aşkın işletme sayısıyla Türkiye geneline en fazla yayılmış sektörlerden biri olan THG'ye verilen teşvikler hem ülke geneline yayılması açısından hem de süreklilik özelliği nedeniyle geri dönüşü son derece kuvvetli destekler olarak öne çıkıyor. 2023 hedefleri kapsamında dünyanın ilk 10 ekonomisi içinde yer almayı arzu eden Türkiye'nin kritik sektörlerinden THG'nin planlanan sıçramayı sağlaması için sektör temsilcilerinin sıklıkla dile getirdiği, yerinde teşvik, girdi maliyetlerinin azaltılması, marka desteği verilmesi, haksız rekabetin önüne geçilmesi ve stratejik sektör ilan edilmesi şeklinde özetlediğimiz bu 5 başlık, THG'nin uluslararası rekabette Türkiye'nin daha fazla söz sahibi olması için gereken 5 altın anahtar

Ülke ekonomisi için kritik öneme sahip

Tekstil ve hazır giyimde temel göstergeler (2013)	Değer	GSYH içindeki Payı (%)
THG Sektörü Toplam Brüt Katma Değeri*	117.9 Milyar TL	8.6
Sektör brüt katma değeri	64.8 Milyar TL	4.8
Sektör istihdamı	1.4 milyon	-
Toplam istihdam (Doğrudan, Dolaylı ve Uyarılmış)	2.4 milyon	-
Toplam ihracat**	27.7 Milyar Dolar	18.3
Son 10 yıldaki (2004-2013) Toplam net ihracat	123 Milyar Dolar	

Kaynak: TÜİK, WIOD *Doğrudan+Dolaylı+Uyarılmış ** Toplam İhracattaki Payı (%)

olarak görülebilir. İşte Türkiye'nin 4 bir yanında uzun yıllardır tekstil ve hazır giyim sektöründe faaliyette bulunan sektör temsilcilerinin gündeme getirdiği 5 altın anahtar:

1 Yerinde Teşvik Verilmeli: Tekstil gibi istihdama katkısı ve katma değeri yüksek sektörler farklı bölgelere taşınmak zorunda bırakılmadan yerinde teşvikle desteklenmelidir. Az gelişmişlik bazında ele alınarak coğrafi bölgelere göre teşvik verilmesi hem Türkiye sathına yayılan tekstil ve hazır giyim sektörü hem de ülke ekonomisi için büyük kayıplar yaratacaktır. Teşvikle yatırım yapmak isteyenlerin tesislerini taşınması milli servet kaybına yol açan bir sonuç doğuracaktır. Aldığı teşviği anında üretimi işleyerek yüzde 20-30 oranında katma değer yaratan sektörün bu uygulamadan faydalanamaması ise ciddi bir emek ve gelir kaybıdır.

2 Girdi Maliyetleri Azaltılmalı: Sektörün dezavantajlı olduğu en büyük konulardan birisi yüksek girdi maliyetleridir. Bu bağlamda enerji ve işçiliğin üstündeki yükler yeniden yapılandırılmalıdır. Primler, vergiler ve fonlar sebebiyle ücretlerde oluşan net brüt farkı maliyetler üzerinde bir yük yaratmaktadır.

3 Marka Desteği Verilmeli: Turquality gibi sektörlerde marka yaratma konusunda yıllardır büyük katkı sağlayan programların devamlılığı ve genişletilmesi önem arz etmektedir. Buna benzer programların tasarımı,

ür-Ge, Ar-Ge konularında da oluşturulması son derece yararlı olacaktır. Yurtdışı satın alımları desteklenmelidir.

4 Haksız Rekabet Engellenmeli: 2011 yılından itibaren ithalata uygulanan ek vergilerin bugüne kadar yatırım, istihdam ve dış ticaret dengesine olumlu katkılar göz önüne alınarak, ek vergi uygulamaları kapsamı genişletilerek etkin devam edilmeli. Yerli üretimi korumak adına ek vergi uygulamasının devamı, gümrüklerde etkin menşé kontrollerinin yapılması ve Dahilde İşleme Rejimi uygulamasında gerekli iyileştirmelerin yapılması bu tarz desteklerin haksız rekabete yol açmadan, amacı doğrultusunda kullanılan firmalara kolaylık sağlayacak şekilde uygulanması gerekmektedir.

5 Stratejik Sektör İlan Edilmeli: THG sektörünün stratejik yatırımlar kapsamına alınarak özel yatırım desteklerinden faydalanabilmesinin ülke ekonomisine olumlu geri dönüş sağlayacağı biliniyor. Verilen teşviklerin geri dönüşleri takip edilmeli, bu aşamada en hızlı katma değer yaratan ve süreklilik arz eden sektörlerin teşviklerine öncelik verilmeli. Ülkemizin olgunlaşmış ve yerleşik tek sanayisi olan tekstil ve hazır giyim 2023 yılı için hedeflenen ihracat rakamlarına Türkiye'yi ulaştıracağı yegane sını dalıdır. Bu minvalde sektör temsilcilerinin beklentisi THG'nin 'stratejik sektör' kabul edilerek, ülke ekonomisinde hakeettiği konuma ulaşmasıdır.

Doğrudan, dolaylı ve uyarılmış brüt katma değer nedir?

BİR sektör (ya da bir yatırım) ekonomiye doğrudan, dolaylı ve uyarılmış olmak üzere üç ayrı kategoride etkiler üretir. Brüt katma değer, bir sektörün toplam üretiminden girdiler (hammadde ve aramalar) çıkarıldıktan sonra elde edilen üretim değeridir.

Ancak, sektörlerin ekonomiye dolaylı ve uyarılmış katkıları da çok önemli değerlere ulaşabileceği için, sektörün toplam ekonomik katkılarının hesaplanmasında bunların da göz önünde tutulması gerekir. Bir sektörün dolaylı etkileri, sektörün mal veya hizmet üretimi sırasında, o sektöre girdi sağlayan diğer sektörlerin üretimlerini uyarılmasıyla gerçekleşir. Bir diğer deyişle, bir sektör büyürken, o sektöre girdi sağlayan diğer sektörlerin üretimleri de artar ve ekonomi dolaylı olarak büyür. Uyarılmış etkiler ise, doğrudan ve dolaylı istihdamdan kaynaklanan gelirden mal ve hizmetlere yapılan harcamalar sonucunda ekonomide ortaya çıkan katma değeri ölçmektedir.

TTSİS'in WIOD verileri 2013 yılı GSYH rakamlarını baz alarak yaptığı araştırmaya göre, THG sektörünün ürettiği toplam brüt katma değer 117.9 milyar TL'ye ulaşmıştır. Bunun 64.8 milyar TL'lik kısmı doğrudan, 25.5 milyar TL'lik kısmı dolaylı, 27.6 milyar TL'lik kısmı uyarılmış etkilerden oluşuyor. THG sektörünün ürettiği toplam brüt katma değerinin GSYH'ye oranı yüzde 8.6'sı.